

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/155/2024
Identifikačné číslo spisu: 1316213165
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1316213165.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. Alexeja Vaška, Komárno, Lodná 2A, správcu konkurznej podstaty úpadcu G. Č., narodenej XX. C. XXXX, X., T. XX, proti žalovanej Y. H., narodenej XX. T. XXXX, S. R., T. H. XA, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Hanáček & Hanáčková, s.r.o., Bratislava, Záhradnícka 41, IČO: 51 290 596, za účasti intervenientky na strane žalobcu Y. X. V., X., V. XX, zastúpenej spoločnosťou 4JUSTICE advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava, Lazaretská 23, IČO: 51 320 959, o zaplatenie 51 509,62 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-16C/203/2016, o dovolaní intervenientky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2024 sp. zn. 3Co/12/2023, 3Co/13/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre zmeškanie č. k. 16C/203/2016-200 z 20. októbra 2021 zamietol žalobu, ktorou sa pôvodne správkyňa konkurznej podstaty úpadcu domáhala proti žalovanej zaplatenia sumy 51 509,62 eura s príslušenstvom; žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalobkyni v plnom rozsahu; žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 137 písm. a), § 278, § 279, § 281 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie z dôvodu, že v priebehu konania súd prvej inštancie odročil pojednávanie určené na 28. júna 2021 na 20. októbra 2021 z dôvodu súdom akceptovanej žiadosti právnej zástupkyne žalovanej zo 14. júna 2021. Upovedomenie o zmene termínu pojednávania na 20. októbra 2021, súd prvej inštancie doručil pôvodnej žalobkyni (teraz intervenientke na strane žalobcu) dňa 22. júna 2021 do elektronickej schránky. Zároveň súd doručoval stranám aj predvolanie na pojednávanie nariadené na 20. októbra 2021, ktoré predvolanie bolo pôvodnej žalobkyni doručené dňa 28. júna 2021. V predvolaní bola pôvodná žalobkyňa poučená o

tom, že ak sa na pojednávanie nedostaví a svoju neprítomnosť neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami, súd prvej inštancie na návrh druhej strany rozhodne o žalobe rozsudkom pre zmeškanie v zmysle § 278 CSP. Pôvodná žalobkyňa sa na pojednávanie nariadené na 20. októbra 2021 nedostavila, hoci bola naň riadne a včas predvolaná a súčasne bola v predvolaní na pojednávanie poučená o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Svoju neprítomnosť na pojednávaní žalobkyňa do jeho začiatku neospravedlnila včas a vážnymi okolnosťami a ani nežiadala o odročenie pojednávania. Pojednávania sa zúčastnil právny zástupca žalovanej, ktorý navrhol, aby súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie pôvodnej žalobkyne. Súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti pôvodnej žalobkyne a rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

1.2. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II ÚS 369/2018 - 56 z 13. decembra 2018, podľa ktorého príčina zmeškania pojednávania musí mať s ohľadom na povahu, nepredvídateľnosť, závažnosť, rozsah alebo z iných dôvodov aspekt ospravedlniteľnosti. Z povahy a účelu tohto procesného inštitútu možno vyvodíť, že ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 277 ods. 2 CSP resp. § 281 ods. 1 CSP, sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného, v tomto prípade žalobkyne, nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne sa naň vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedľujúci zmeškanie konania. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s dôvodmi návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uvedené pôvodnou žalobkyňou dospel k záveru, že v prípade pôvodnej žalobkyne nešlo ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý pôvodná žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty zmeškala pojednávanie vo veci. Pôvodná žalobkyňa nenamietala, že by jej predvolanie na pojednávanie, na ktorom sa rozhodlo rozsudkom pre zmeškanie nebolo doručené riadne a včas, ale namietala skutočnosť, že v čase pojednávania a rozhodnutia súdu bola odvolaná ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu, a to uznesením Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 8K/7/2014 zo 16. júla 2021, zverejnenom v Obchodnom vestníku č. 141/2021. V návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie pôvodná žalobkyňa uviedla, že podaním, doručeným súdu dňa 1. apríla 2021, odvolala plnomocenstvo udelené právnomu zástupcovi z dôvodu, že už v máji 2021 mal vystupovať na strane pôvodnej žalobkyne novoustanovený správca. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s podaním pôvodnej žalobkyne, doručeným súdu dňa 1. apríla 2020 zistil, že pôvodná žalobkyňa v tomto podaní neuviedla informáciu o tom, že bola, alebo mala byť odvolaná ako správkyňa konkurznej podstaty. Naopak, v podaní pôvodná žalobkyňa len uviedla, že odvolala plnomocenstvo advokátovi, a preto žiadala súd, aby s ňou komunikoval priamo ako so správkyňou konkurznej podstaty. Pre úplnosť dodal, že odvolanie plnomocenstva udelené pôvodnou žalobkyňou advokátovi, bolo súdu doručené dňa 1. apríla, teda pred tým, ako bola dňa 16. júla 2021 žalobkyňa z funkcie správcu úpadcu odvolaná a tiež pred tým, ako jej bola Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky dňa 30. apríla 2021 pozastavená činnosť správcu.

1.3. Pôvodná žalobkyňa oznámila odvolanie ako správkyne konkurznej podstaty úpadkyne až po vydaní rozsudku pre zmeškanie, a to v návrhu na jeho zrušenie. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „konkurzný súd“) uznesením zo 16. júla 2021, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 141/2021 pod č. K036063, ktorým odvolal pôvodnú žalobkyňu ako správkyňu konkurznej podstaty, jej uložil povinnosť vykonávať činnosti súvisiace s výkonom funkcie správcu, najmä činnosti týkajúce sa správy a ochrany majetku, ktorý podlieha konkurzu, až do ustanovenia nového správcu. Nový správca úpadkyne Mgr. Alexej Vašek, bol ustanovený do funkcie správcu úpadcu až uznesením z 1. decembra 2021, č. K067238, konkurzným súdom, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 237/2021, teda až po vydaní rozsudku pre zmeškanie. Do ustanovenia nového správcu úpadcu mala teda konať predchádzajúca správkyňa konkurznej podstaty úpadcu. Predchádzajúca žalobkyňa vydaniu rozsudku pre zmeškanie mohla zabrániť, ak by sa bola dostavila na pojednávanie alebo požiadala o jeho odročenie, keďže ako uviedla, predvolanie založila do správcovského spisu, ktorý pripravila na odovzdanie pre nového správcu, ktorý bol ustanovený až po vydaní rozsudku pre zmeškanie, a preto tento spis novému správcovi ešte ani nemohla odovzdať a musela ním aj v čase konania pojednávania disponovať. Rozsudok pre zmeškanie bol doručený pôvodnej žalobkyne dňa 15. novembra 2021, teda v čase, kedy ešte v Obchodnom vestníku nebolo zverejnené ustanovenie nového správcu, ktoré bolo zverejnené dňa 10. decembra 2021. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie nepovažoval dôvody uvedené pôvodnou žalobkyňou za riadne

preukázané, a teda ospravedlniteľné, spôsobilé na zrušenie rozsudku a nariadenie nového pojednávania, preto uznesením č. k. 16C/203/2016-295 z 5. septembra 2022 zamietol návrh z 26. novembra 2021 na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 18. marca 2024 sp. zn. 3Co/12/2023, 3Co/13/2023 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie; odmietol odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie; žalovanej v konaní o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie priznal proti žalobcovi a intervenientke plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania; žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd posudzujúc odvolanie intervenientky proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušení rozsudku pre zmeškanie, dôvodil, že podľa konštantnej judikatúry nemožno zamieňať procesný inštitút odvolania proti rozsudku pre zmeškanie s návrhom na jeho zrušenie podľa § 281 ods. 1 CSP, hoci účelom oboch inštitútov je snaha o zrušenie kontumačného rozsudku. Právna úprava týkajúca sa návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie pre existenciu ospravedlniteľného dôvodu vychádza z prezumpcie správnosti samotného rozsudku. Predpokladá, že boli splnené všetky podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP s tým, že na strane žalobcu nastali také okolnosti, ktoré konajúcemu súdu nemohli byť v čase jeho vydania objektívne známe a ktoré žalobcovi bránili dostať sa na súdne pojednávanie, hoci to mal v úmysle a svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť. V konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súd teda nie je oprávnený skúmať správnosť záverov o splnení predpokladov pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, nakoľko k tomu slúži odvolanie proti tomuto rozsudku, v ktorom konaní odvolací súd nemôže skúmať, či možno rozsudok pre zmeškanie zrušiť z ospravedlniteľného dôvodu (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 33Cdo 2031/2016). Nemožno teda zamieňať ospravedlniteľný dôvod zmeškania pojednávania na strane jednej s posudzovaním predpokladov pre vydanie kontumačného rozsudku, ktorých existencia je predmetom odvolacieho konania na podklade odvolania proti rozsudku pre zmeškanie (rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 28 Cdo 188/2015, sp. zn. 26 Cdo 355/2016, sp. zn. 33Cdo 2031/2016).

2.2. Následne skonštatoval, že charakter ospravedlniteľného dôvodu majú nielen udalosti objektívneho charakteru napr. zdravotná indispozícia, meškanie dopravného prostriedku použitého na prepravu na pojednávanie súdu alebo technická závada na motorovom vozidle použitom z rovnakého dôvodu, ale i okolnosti stranou sporu, príp. jej zástupcom, spôsobené alebo inak zavinené, ak je možné ich v danej situácii považovať, so zreteľom na okolnosti prípadu a pomery strany sporu, za ospravedlnený dôvod zmeškania súdneho pojednávania. Vychádzajúc z návrhu pôvodnej žalobkyne, v konaní pred odvolacím súdom vystupujúcej ako intervenientka, bolo treba prisvedčiť súdu prvej inštancie, že ňou uvádzané skutočnosti nespĺňali atribúty ospravedlniteľného dôvodu pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie. O existencii intervenientkou tvrdenej prekážky brániacej jej v účasti na súdnom pojednávaní, či už v podobe pozastavenia výkonu správcovskej činnosti, odvolania z funkcie správkyne konkurznej podstaty úpadcu a poverenia ju výkonom činnosti správcu až do menovania nového správcu, alebo jeho neustanovenia do tejto funkcie, mala intervenientka vedomosť, ktoré skutočnosti jej boli objektívne známe pred súdnym pojednávaním, na ktorom súd prvej inštancie rozhodol kontumačne, pričom jej nič nebránilo v tom, aby ich existenciu konajúcemu súdu prvej inštancie oznámila spolu s prípadným ospravedlnením z neúčasti na pojednávaní. Keďže charakter ospravedlniteľného dôvodu majú len také okolnosti, ktoré nastali nepredvídateľne, preto odvolací súd nemohol za ospravedlniteľný dôvod považovať intervenientkou uvádzané okolnosti, ktoré jej boli známe vopred, t. j. v dostatočnom časovom predstihu pred termínom súdneho pojednávania, i keď by jej tieto mohli prípadne znemožňovať účasť na tomto pojednávaní, ak jej nič nebránilo vo včasnom ospravedlnení neprítomnosti na ňom (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obdo 26/2019, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 53/2020). V kontexte uvedeného zdôraznil, že skutočným dôvodom jej neúčasti na súdnom pojednávaní bolo faktické opomenutie termínu ústneho pojednania veci, resp. spoliehanie sa, že tohto sa zúčastní už nový správca konkurznej podstaty, čo možno vnímať ako pochybenie subjektívneho charakteru, ktoré však samo o sebe nezakladá dôvod pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie v intenciách § 281 ods. 1 CSP, o to viac, pokiaľ mala pôvodná žalobkyňa v konaní vystupovať za účelom ochrany práv veriteľov konkurzného konania, čo napokon

sama viackrát zdôrazňovala.

2.3. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou intervenientky, že potom ako jej bol pozastavený výkon správcovskej činnosti, resp. po odvolaní z funkcie správkyne konkurznej podstaty úpadcu, už nebola oprávnená požiadať o odročenie súdneho pojednávania a ani vykonávať iné procesné úkony v tomto smere. Z obsahu spisu totiž vyplynulo, že konkurzný súd ju síce uznesením zo 16. júla 2021, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 141/2021 dňa 23. júla 2021, odvolal z funkcie správkyne konkurznej podstaty úpadcu, avšak súčasne jej výslovne uložil vykonávať činnosti súvisiace s výkonom funkcie správcu, najmä týkajúce sa správy a ochrany majetku podliehajúceho konkurzu, a to až do ustanovenia nového správcu. Pôvodná žalobkyňa bola teda poverená výkonom všetkých kompetencií prislúchajúcich správcovi konkurznej podstaty (tzv. správca ad hoc), do ktorých rámca nepochybne spadalo aj oprávnenie oznámiť zásadné skutočnosti brániace jej v účasti na prejednaní veci. Išlo o úkon zameraný na ochranu majetku podliehajúceho konkurzu, pričom k uvedenému procesnému úkonu mohla pôvodná žalobkyňa pristúpiť i dodatočne po súdnom pojednávaní, a nie až po doručení kontumačného rozsudku znejúceho v jej neprospech. Vo vzťahu k odvolaniu plnej moci udelenej advokátovi Mgr. Hutňanovi, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že k nemu pôvodná správkyňa konkurznej podstaty pristúpila podaním doručeným dňa 1. apríla 2020, teda viac ako rok predtým ako jej bol pozastavený výkon správcovskej činnosti, resp. bola z tejto funkcie odvolaná. Táto okolnosť preto nemala na účely konania o návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku právny význam. K predmetnému úkonu pritom pristúpila preto, že bola sama zapísaná v zozname advokátov. Bez právneho významu vyhodnotil odvolací súd aj poukaz intervenientky na viacnásobné porušenie ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z., resp. zákona č. 8/2005 Z. z. zo strany konkurzného súdu, ktoré mala namietat' v prvom rade v konkurznom konaní, pričom otázkami, kto je správcom konkurznej podstaty, za akých okolností môže dôjsť k jeho zmene, sa mohol zaoberať jedine konkurzný súd. Pokiaľ intervenientka vytýkala súdu prvej inštancie nedostatok podmienok pre vyhlásenie kontumačného rozsudku, skúmanie ich existencie bolo predmetom odvolacieho prieskumu na podklade odvolania proti rozsudku pre zmeškanie. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie a uzavrel, že žalobca, ani intervenientka neuviedli ospravedliteľný dôvod podľa § 281 ods. 1 CSP na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, preto napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP. Na záver poznamenal, že rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky nepovažoval za relevantné, keďže išlo o rozhodnutia cudzieho štátu vychádzajúce z odlišnej skutkovej aj procesnej úpravy.

2.4. Následne pri posudzovaní odvolania žalobcu proti rozsudku pre zmeškanie, odvolací súd dospel k záveru, že nebolo prípustné. Z obsahu spisu vyplynulo, že pôvodná žalobkyňa bola na pojednávanie riadne a včas predvolaná s poučením o následkoch nedostavenia sa, svoju neúčast' však včas a vážnymi okolnosťami neospravedlnila. V čase pojednávania bola poverená výkonom funkcie správcu ako tzv. správca ad hoc, preto bola oprávnená konať. Pozastavenie výkonu jej činnosti, ani jej odvolanie z funkcie nemali na túto povinnosť vplyv, keďže do ustanovenia nového správcu mala zabezpečovať ochranu práv úpadcu. Hoci spor prebiehal od roku 2016, nebolo v ňom vykonané dokazovanie a procesná aktivita žalobkyne nebola taká, aby vylučovala vydanie kontumačného rozsudku. Keďže boli splnené zákonné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, proti takému rozhodnutiu je odvolanie prípustné len pri absencii týchto podmienok (§ 356 písm. b) CSP), odvolací súd odvolanie odmietol ako neprípustné. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP v časti konania o odvolaní proti napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie, a podľa § 256 ods. 1 CSP v spojení s článkom 4 Základných princípov CSP, v časti konania o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie pre zmeškanie a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie intervenientka (ďalej len „dovolatel'ka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. b) a písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uviedla, že rozhodnutia o odvolaniach proti zamietnutiu návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku, aj proti samotnému kontumačnému rozsudku boli z hľadiska zodpovednosti správcu podľa § 12 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z. z. kľúčové, a preto záväzné aj pre dovolateľku, vychádzajúc z existencie nerozlučného spoločenstva so žalobcom. Tvrdený súhlas žalobcu s jej odvolaním podľa nej neexistuje, nevyplýva zo spisu a žalobca jej mal oznámiť, že ho neposkytne.

Napriek tomu odvolací súd o jej odvolaní rozhodol, čím fakticky akceptoval jej procesné postavenie. Keďže žalobca avizoval uplatnenie náhrady škody voči nej, dovolateľke hrozí značná ujma. Odmietnutie jej dovolania by jej znemožnilo efektívne využiť opravné prostriedky a zasiahlo by do jej práva na súdnu ochranu. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné vysporiadanie sa s rozhodujúcimi odvolacími argumentmi a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru dovolateľky, súdy nižších inštancií boli povinné zaoberať sa porušením ustanovení § 47 ods. 5, § 42 ods. 5 a § 198 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“), § 2 ods. 1 a § 25 ods. 8 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch (ďalej len „zákon č. 8/2005 Z. z.“), ako aj § 161 CSP ako predbežnou otázkou. Bez ich výkladu totiž nebolo možné ustáliť, či bola oprávnená vystupovať v konaní namiesto úpadcu. Išlo o procesnú podmienku konania, ktorú bol súd povinný skúmať kedykoľvek počas konania z úradnej povinnosti. Ak oprávnenie konať za sporovú stranu nie je dané, súd síce môže pokračovať v konaní, ale nemôže vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Zo systematického výkladu uvedených ustanovení vyplýva, že po pozastavení výkonu správcovskej činnosti dňa 30. apríla 2021, dovolateľka nemohla vykonávať správčovskú činnosť. Podľa § 25 ods. 8 zákona č. 8/2005 Z. z. počas pozastavenia výkonu správcovskej činnosti správca nemôže vykonávať správčovskú činnosť a zaniká mu aj povinnosť mať uzatvorenú poisťnú zmluvu. Zároveň podľa § 2 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z. z. je správcom len osoba zapísaná do zoznamu správcov. Dovolateľka preto tvrdila, že po pozastavení výkonu nespĺňala zákonné predpoklady na výkon funkcie a nemohla byť subjektom oprávneným konať namiesto úpadcu v zmysle § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. Akcentovala, že v čase doručenia predvolania na pojednávanie v júni 2021, ešte nebolo vydané uznesenie o jej poverení výkonom funkcie správcu ad hoc, ktoré bolo vydané až v júli 2021. Predvolanie jej teda bolo doručené v období, keď jej zákon č. 8/2005 Z. z. výkon funkcie výslovne zakazoval. Namietala, že za týchto okolností nemohlo dôjsť k riadnemu doručeniu oprávnenému subjektu a nemohla byť splnená procesná podmienka jej účasti v konaní. Odvolací súd sa s touto argumentáciou vecne nevysporiadal a obmedzil sa na konštatovanie, že predmetné otázky mali byť riešené v konkurznom konaní. Ďalej argumentovala tým, že otázka, kto je oprávnený konať v sporovom konaní, je otázkou procesnej podmienky, ktorú mal sporový súd skúmať samostatne, bez ohľadu na priebeh konkurzného konania. Zároveň s poukazom na ustanovenie § 198 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., v zmysle ktorého proti uzneseniam konkurzného súdu nebol prípustný opravný prostriedok, nemala preto účinnú možnosť brániť sa proti uzneseniu, ktorým jej bola fakticky uložená povinnosť vykonávať činnosť správcu až do ustanovenia nového správcu. Dovolateľka ďalej namietala, že konkurzný súd rozhodol o jej odvolaní až po približne troch mesiacoch od 30. apríla 2021 a nového správcu ustanovil až po ôsmich mesiacoch, hoci ustanovenie § 42 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. vyžaduje bezodkladné zvolanie schôdze veriteľov na účely ustanovenia nového správcu. Podľa jej názoru takýto postup nebolo možné považovať za bezodkladný, pričom vznikla situácia, keď bola fakticky nútená znášať dôsledky nečinnosti súdu, hoci jej zákon výkon funkcie zakazoval. Pokiaľ išlo o rozsudok pre zmeškanie, dovolateľka zdôraznila, že počas celého konania až do pozastavenia výkonu funkcie bola procesne aktívna. Iniciovala uplatnenie pohľadávky, prostredníctvom advokáta podala návrh na vydanie platobného rozkazu, reagovala na odpor, podala návrh na zrušenie prvého kontumačného rozsudku, ktorý bol zrušený pre pochybenie súdu, a ďalší priebeh konania bol ovplyvnený administratívnym pochybením súdu a pandemickou situáciou. Skutočnosť, že nebolo vykonané dokazovanie, podľa nej nemožno interpretovať ako jej procesnú pasivitu. Odvolací súd však na tieto konkrétne okolnosti nereflektoval a situáciu posúdil, akoby išlo o vedomú procesnú nečinnosť. Nezhľadnil špecifickosť veci vyvolanej konkurzom, pozastavenie výkonu funkcie, ani časový nesúlad medzi doručením predvolania a vydaním uznesenia o poverení ad hoc správcu. Na základe uvedeného preto považovala napadnuté rozhodnutie za nedostatočne odôvodnené, lebo súdy sa nevysporiadali s podstatnými námietkami, ktoré uplatnila v konaní, čím porušili jej právo na spravodlivý proces.

3.1. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. b) CSP namietala, že v konaní vystupovala ako strana namiesto úpadcu, a to napriek tomu, že nemala procesnú subjektivitu. Procesná subjektivita bola dovolateľke priznaná zákonom, konkrétne § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z., v zmysle ktorého v súdnych konaniach týkajúcich sa majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi je účastníkom konania namiesto úpadcu správca. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z. z. je správcom fyzická osoba alebo právnická osoba zapísaná do zoznamu správcov. V zmysle § 25 ods. 8 zákona č.

8/2005 Z. z. počas pozastavenia výkonu správcovskej činnosti správca nemôže vykonávať správčovskú činnosť. Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že dovolateľke pozastavením výkonu správcovskej činnosti, a teda od 30. apríla 2021, zanikla procesná subjektivita priznaná jej v konaní zákonom (§ 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z.). Z uvedeného dôvodu skonštatovala, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. b) CSP je daný a dovolateľka vystupovala ako strana v konaní namiesto úpadcu, a to i napriek tomu, že nemala procesnú subjektivitu.

3.2. V súvislosti s uplatneným ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) CSP v rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia, vymedzila nasledovné otázky v znení, či „konajúci súd je povinný skúmať ako predbežnú otázku, resp. ako procesnú podmienku konania oprávnenie osoby, ktorej bol pozastavený výkon správcovskej činnosti v zmysle § 42 zákona č. 7/2005 Z. z., byť účastníkom súdneho konania namiesto úpadcu (i); „môže súd vydať kontumačný rozsudok v prípade, ak je účastníkom súdneho konania namiesto úpadcu osoba, ktorá z tohto dôvodu nie je oprávnená byť účastníkom súdneho konania namiesto úpadcu (ii)“ Podľa názoru dovolateľky je odpoveď na prvú otázku kladná a na druhú otázku záporná, čo vyplýva priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 a 3 CSP. Súd bol povinný počas konania skúmať účasť v konaní, pričom v okolnostiach danej veci bola táto jeho povinnosť umocnená skutočnosťou, že výkon funkcie správcu konkurznej podstaty je možné overiť vo verejnom registri, vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Ďalšia otázka sa týkala posúdenia, či „môže byť účastníkom súdneho konania namiesto úpadcu osoba, ktorej bol pozastavený výkon správcovskej činnosti v zmysle § 25 ods. 8 zákona č. 8/2005 Z. z. a to na základe uznesenia konkurzného súdu o odvolaní z funkcie správcu konkurznej podstaty daného úpadcu, v ktorom konkurzný súd poveril túto osobu výkonom činností tzv. správcu ad hoc“ (iii). Odpoveď na uvedenú otázku má byť podľa dovolateľky záporná a vyplýva to predovšetkým z ustanovení § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z., § 2 ods. 1 a § 25 ods. 8 zákona č. 8/2005 Z. z., v zmysle ktorých účastníkom konania namiesto úpadcu je správca. Správcom môže byť len fyzická osoba alebo právnická osoba zapísaná do zoznamu správcov. Ak má takáto osoba pozastavený výkon správcovskej činnosti, nemôže vykonávať správčovskú činnosť, a teda ani vystupovať ako správca ad hoc. Ustanovenie správcu ad hoc by bolo za iných okolností v poriadku, avšak nie za okolností, kedy má odvolaný správca pozastavený výkon správcovskej činnosti. Štvrtá otázka sa týkala posúdenia, či „môže konkurzný súd za tzv. správcu ad hoc ustanoviť osobu, ktorej bol pozastavený výkon správcovskej činnosti v zmysle § 25 ods. 8 zákona č. 8/2005 Z. z. (iv). Odpoveď na uvedenú otázku je záporná a vyplýva zo zákonných ustanovení a z vysvetlenia uvedených vyššie. Ďalšou otázkou bolo posúdenie, či „má uznesenie konkurzného súdu o ustanovení ad hoc správcu vyššiu právnu silu, ako ustanovenie § 25 ods. 8 zákona č. 8/2005 Z. z. (v). Podľa názoru dovolateľky je odpoveď záporná, a to s poukazom na čl. 16 ods. 1 Základných princípov CSP. Napokon poslednú otázku dovolateľka vymedzila v znení či, „je možné hodnotiť procesnú aktivitu sporovej strany ako nebrániacu vydaniu kontumačného rozsudku v prípade, ak nízky počet procesných úkonov tejto sporovej strany bol spôsobený priet'ahmi zo strany súdu (vi). Odpoveď na uvedenú otázku je záporná, keďže nízky počet procesných úkonov sporovej strany spôsobený priet'ahmi zo strany súdu nemožno pripisovať na t'archu sporovej strany. V takom prípade nie je splnený účel kontumačného rozsudku, ktorým je sankcionovanie procesnej pasivity sporovej strany. V dôsledku napadnutého rozhodnutia totiž bude žalobca ako nový správca konkurznej podstaty úpadkyne uplatňovať voči dovolateľke náhradu škody vo výške vymáhanej sumy, čo pre ňu môže byť likvidačné. Navrhla zrušiť napadnuté uznesenie a uznesenie súdu prvej inštancie a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Zároveň navrhla odložiť právoplatnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu hroziacej závažnej ekonomickej ujmy.

4. Žalovaná sa k dovolaniu vyjadrila po lehote ustanovenej súdom prvej inštancie, pričom súd prvej inštancie uznesením č. k. B3-16C/203/2016-447 z 13. septembra 2024 zamietol žiadosť žalovanej o odpustenie zmeškanej lehoty, preto dovolací súd na predložené vyjadrenie neprihliadal v súlade s § 436 ods. 3 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§

443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 424 CSP dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

8. Podľa § 425 CSP dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP.

9. Podľa § 77 ods. 1 CSP nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva a povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

10. Podľa § 84 CSP ak z osobitného predpisu vyplýva, že rozsudok je pre intervenienta záväzný, tvoria intervenient spolu so stranou, na ktorej vystupuje, nerozlučné spoločenstvo podľa § 77.

11. Dovolací súd s poukazom na citované ustanovenia najskôr skúmal, či intervenient so žalobcom, na strane ktorej vystupuje, tvorí nerozlučné spoločenstvo, pričom dospel k záveru, že tomu tak nie je.

12. Z odbornej literatúry vyplýva, že intervenient, ktorý so stranou, na ktorej vystupuje, tvorí nerozlučné spoločenstvo, sa vyznačuje tým, že rozsudok vydaný vo veci je pre intervenienta záväzný. Z uvedeného dôvodu mu zákon priznáva podať dovolanie. Intervenient, ktorý nemá postavenie nerozlučného spoločníka, toto právo nemá, a to ani v prípade, ak by strana, na ktorej vystupuje, s podaním dovolania súhlasila (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár, Praha, C. H. Beck, 2022, 1588 s.).

13. Podľa § 228 ods. 1 a 2 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnostiam alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní. Ďalšie takéto situácie vyplývajú z osobitných predpisov, ako napr. zo zákona č. 7/2005 Z. z. podľa ktorého rozsudok o určení popretej pohľadávky je záväzný voči všetkým účastníkom konkurzného konania, či z Obchodného zákonníka, podľa ktorého rozsudok o určení neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia akciovej spoločnosti je záväzný pre každého. O takýto prípad rozšírenej záväznosti rozsudku však v danom spore nejde.

14. V danom prípade sa pôvodne žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu domáhala zaplatenia sumy 51 509,62 eura s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia žalovanou z dôvodu, že z majetku úpadcu bol uspokojený záložný veriteľ žalovanej, ktorá bola hlavnou obligačnou dlžníčkou zo zmluvy o financovaní bývania. Na základe zmluvy o zriadení záložného práva, ktorej predmetom zálohu bola nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobkyne, teda úpadcu ako záložcu. Pôvodná správkyňa konkurznej podstaty úpadcu v súčasnom postavení intervenientky bola uznesením Okresného súdu Bratislava I zo 16. júla 2021, sp. zn. 8K/7/2014, zverejneného v Obchodnom vestníku č. 141/2021, odvolaná z funkcie správkyne a uznesením z 1. decembra 2021 konkurzný súd ustanovil do funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu žalobcu.

15. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v spojení s potvrdzujúcim uznesením odvolacieho súdu je z hmotnoprávneho hľadiska záväzný výlučne voči stranám daného sporu a nevyplývajú z neho žiadne práva, ani povinnosti pre intervenientku v tomto spore. V danom prípade je predmetom konania pohľadávka patriaca do konkurznej podstaty úpadcu, ktorej nositeľom je úpadca zastúpený správcom konkurznej podstaty.

Predchádzajúca správkyňa konkurznej podstaty nie je subjektom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa nárok uplatňuje, preto rozhodnutie vo veci sa jej právneho postavenia priamo netýka.

16. Na základe uvedeného preto dovolací súd dospel k záveru, že intervenientka nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania, keďže táto netvorila nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP so stranou, na ktorej vystupovala, t. j. so žalobcom. Právo podať dovolanie v tomto prípade intervenientke neprislúchalo. Navyše žalobca s podaným dovolaním intervenientkou nesúhlasil.

17. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie intervenientky s poukazom na § 425 CSP (a contrario) v spojení s § 77 CSP odmietol podľa § 447 písm. b) CSP ako dovolanie podané neoprávnenou osobou.

18. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože jej preukázateľne žiadne nevznikli, ani jej z obsahu spisu nevyplyvajú (R 72/2018).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.